

Kolektiv Študio

Lara Deotto Bat
Tjaša Kodrič
Kaja Gorjup

Marec 2025

ŠTUDIO definira kolaborativni delovni prostor, ki si ga delijo fotografkinje in fotografi Anja Smaka, Lucija Rosc, Nik Erik Neubauer, Jaka Teršek in Matic Pandel. Kljub njihovi raznoliki praksi in odnosu do medija člane povezuje zanimanje za sodobne fotografske prakse in izvedba tako kot naročniških projektov. Vzgib za tvorbo kolektiva je izšel iz skupne potrebe po deljenju opreme in delovnega prostora. Proti koncu skupnega izobraževanja na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje se je leta 2019 formiral kolektiv, menili so namreč, da je bolje imeti okoli sebe ljudi, ki delajo isto stvar. Skupen prostor po večini uporabljajo za individualno prakso, največji doprinos kolektiva pa vidijo v občutenju skupnosti, ki jo ta predstavlja. "Bolje je, da se povežeš z nekom, kot da si stalno v konkurenci. Seveda smo si do neke mere konkurenca, ampak bolj gre za to, da si pomagamo. /... / Kot umetnik si velikokrat izoliran in delaš sam. Zato je super, če imaš vsaj en aspekt svojega dela z nekom skupaj,« pravi Jaka.

JAKA TERŠEK se osredotoča na raziskovanje slovenske identitete, mitologije in tradicij. Njegove fotografije pogosto vsebujejo humor, kar odraža njegov sproščen in pronicljiv pogled na svet. Kot otrok je sanjal, da bo postal kmet, in obožuje Shreka. Najbolj se poistoveti z Donkey-em, s čimer se strinja tudi Anja: "Ti si čisti Donkey, dva tisoč procentno! Tak kjut, vse te zanima, ful si prijazen."

LUCIJA ROSC v svojem delu združuje raziskovalni pristop in igrivo interpretacijo, navdih pa črpa iz otroških spominov in družinskih arhivov ter okolja, v katerem je odrasčala. Njeno delo pogosto obravnava tematiko spomina in otroštva. Zastopa jo Galerija Fotografija. Eden njenih najlepših spominov s svojo babico je, ko sta jeseni obiskali cerkvico nad Gornjim Gradom. Po tleh je bilo ogromno listja, sploh v tolmunčkih, skakali sta vanje, se metali med listje in se smejali – preprost, a čaroben trenutek, ki ji je ostal v spominu.

NIK ERIK NEUBAUER je s fotoaparatom dokumentiral več sto protestov, njegove fotografije uličnega kaosa pa visijo v muzejih, kar se mu zdi kar malo nenavadno. Ima smisel za humor in zna videti absurdnost trenutka – enkrat ga je protestnik polil s pivom, a je iz tega nastala odlična fotografija. Rad ustvarja fotoknjige, pri razmišljanju o fotografiji pa mu pomaga glasba. Na žalost na intervjuju ni bil osebno prisoten, zato ne bomo nikoli vedeli, če meni, da bi bile njegove 'analogice' dobre sprejete med študenti.

MATIC PANDEL se ukvarja z urbano krajino in vsakdanjimi prizori, ki jih pogosto preplete s humorjem, ob tem pa posebno pozornost namenja njihovi materialnosti, kompozicijami in podrobnostim, ki jih postavi v ospredje. Njegove magistrske naloge na RULU ni, ker je še ni dokončal – a v življenjepise še nekako napiše, da jo "zaključuje". Jaka je na njegov odgovor pripomnil: "Popoln naslov tvoje magistrske: Malo mislim nanjo."

ANJA SMAKA raziskuje teme kulture, identitete, spola in virtualnosti skozi modno in konceptualno fotografijo. Njene fotografije so bile objavljene v revijah, kot so Vogue, Elle, The Wire in Kaltblut Magazine. Leta 2016 si je v Mariboru močno zaželela goveje juhe, pred kratkim pa je odkrila obskurno mesarijo Mare Butalič za Bežigradom, kjer prodajajo zamrznjeno domačo govejo juho, ki jo zdaj priporoča kot najboljšo, poleg seveda svoje.

Kako se običajno lotevate svojega delovnega procesa? Kaj se vam zdi najpomembnejše pri lastni fotografski praksi, čemu neoporečno sledite?

Anja: Moji projekti so tako raznoliki, da so tudi priprave čisto različne. Odvisno od tega, ali gre za terensko delo, ki je fizično naporno in lahko traja tudi po 12–13 ur dnevno, ali pa za nekaj studijskega. Terensko delo zahteva veliko fizične in psihične predpriprave, pri drugih projektih pa gre bolj za klasično tehnično pripravo. Pri osebnih projektih si lahko vzameš več časa, pri meni nekateri trajajo tudi leto ali več. Komercialne stvari pa pogosto potekajo po sistemu: 'Jutri rabimo!' Najhuje je, ko se ti začnejo kopičiti projekti in nenadoma ugotoviš, da ti zmanjkuje časa. Zato je ključnega pomena, da znaš vnaprej načrtovati in se izogneš preobremenitvi, saj le tako lahko stvari do konca urediš tako, kot si želiš.

Jaka: Če si *freelancer*, sta time management in samodisciplina najpomembnejši stvari. Nihče ti ne bo rekel, kdaj moraš delati, sam moraš poskrbeti za strukturo. Jaz sem si začel vsako nedeljo vizualizirati obveznosti za en teden vnaprej in si jih planirati. To mi zelo pomaga.

Lucija: Po koncu faksa je bil ravno ta prehod za nas najtežji. Vem, da sva se z Nikom o tem veliko pogovarjala – celo življenje si del izobraževalnega sistema, kjer imaš jasno strukturo in veš, kaj boš vsak dan delal. Potem pa se znajdeš sam.

Anja: In tudi brez tiste skupnosti, ki si jo imel na fakso!

Lucija: Naenkrat pride ponedeljek, sediš za računalnikom in si misliš: 'Kako bom zdaj postal samozaposlen v kulturi?' Pol leta se ukvarjaš samo s tem.

Jaka: In še pol leta čakaš na odločitev.

Lucija: Ko enkrat dobiš status, si spet v fazi: 'A bom znal izdajati račune?' Moraš se naučiti vseh teh stvari. In čeprav ti vsi govorijo, da bo to prišlo, dokler nisi tam, tega ne dojameš.

Jaka: Tudi če imaš neke delavnice o statusu samozaposlenega v

kulturi; če si v drugem letniku faksa, ti to nič ne pomaga. Največ se boš naučil tako, da boš nekaj zajebal in potem moral plačati kakšen denar zaradi lastne napake.

Anja: In potem bo neka Silvika kričala nate in si boš mislil: 'Silvi, spomnila se me boš!'

Lucija: Točno to! Vedno je nekdo prvi, ki mora vse ugotoviti sam, potem pa drugi sledijo.

Jaka: Za prvega je najtežje, ker se mora vsega sam naučiti. Naslednji pa že dobi *shortcut*.

Lucija: Pri nas je bil to Nik – prvi je končal faks, prvi dobil status, mi pa smo sledili.

Kako se je vaše zanimanje za fotografijo spreminjalo skozi čas? Kako gledate na razvoj vašega odnosa do medija?

Matic: Pogled na medij fotografije? Pri meni se je zelo spremenil. Predvsem tekom faksa. Če gledam nazaj na začetek študija – mene je takrat najbolj zanimal National Geographic. Začel sem fotografirati zaradi tabornikov, tako da sem bil na začetku čisto v tej naravoslovni dokumentarni estetiki. Sedaj pa je moje delo popolno nasprotje tega, tako da se je moj odnos do fotografije definitivno močno spreminjal.

Lucija: Sama sem začela fotografirati, ker sem hotela biti modna fotografinja. Enkrat v osnovni šoli sem videla delo Tima Walkerja in sem bila čisto fascinirana. Rekla sem si: 'To je to, če bom kdaj v življenju lahko naredila kaj takega, bo zmaga!' Njegovi svetovi so mi bili nori – še zdaj se mi zdijo. Stilsko to danes ni več nekaj, kar bi me res zanimalo, ampak produkcija, scenografija in timsko delo pri njegovih projektih so neverjetni. Potem sem sicer malo zašla stran od tega, a mi je modna fotografija še vedno izredno zanimiva. Ščasoma se je moj odnos do fotografije zelo spremenil. Več kot veš o nekem mediju, bolj ti je zanimiv, a se ga hkrati malo naveličaš. Začneš se distancirati, bolj te zanima, kaj bi ti rad pokazal. Glede na snov, s katero se ukvarjaš, izbereš medij, ki je za to najustreznejši. Zame je fotografija najbolj logičen odgovor, ker je, se mi zdi najbolj enostavna.

Jaka: Jaz sem se začel ukvarjati s fotografijo zato, ker sem bil preveč hiperaktiven in mi je bil preveč fascinanten zunanji svet, da bi lahko samo sedel. Fotografija je bila nek aparat, ki ga lahko ves čas uporabljaš, se zabavaš. Narediti eno dobro fotografijo v resnici ni tak problem... Bolj gre za to, kako jo sproducirati – torej kako jo natisniti, kako jo uokviriti, kakšen papir izbrati, kako jo postaviti v prostor ali v fotoknjigo kot samostojen medij. Mislim, da že v osnovni šoli lahko posnameš dobro fotografijo – če je dobra, je dobra.

Lucija: Ampak kaj potem s tem narediti? Kako to postaviti v nek smiselni kontekst? To se mi zdi zdaj bolj pomembno vprašanje. Menim, da imamo vsi tukaj en skupen odnos do komercialne fotografije in različnih fotografskih praks. Veliko avtorjev se od tega distancira, ker se jim zdi malo...

Anja: *Cringe, say it!*

Lucija: *Cringe!* Ali pa nočejo priznati, da jim je lahko vseč dobra fotografija planin.

Jaka: Ali da ne bi šli fotografirati ene poroke za dva jurja na dan.

Lucija: Na primer! Mislim, da nam je skupno to, da imamo iskreno radi fotografijo in znamo ceniti kvalitetno fotografijo, tudi če na njej ni 'globokega' koncepta, ki bi ga razvozlavali štiri leta.

Anja: Zdi se mi, da se pri določenih medijih samo pustiš čutiti in to dela tudi razliko med videom in fotografijo. Pri fotografiji me je iritiralo, ker sem toliko časa gledala samo eno slikovno ploskev in sem začela vmes razmišljati o prostoru v fotografiji. Razmišljala sem: "ohh, but if you could just change the angle a little bit", iz česar je izšlo moje zanimanje za video. Objektu, ki ga želiš predstaviti na drugačen način, dodaš kup življenja z dodajanjem dimenzije časa. *Now you're basically not an object, now you're a fucking character I can direct.*

Lucija: Mene je zanimalo obratno, kako naj trodimenzionalen objekt naredim kar se da ploskovit.

Jaka: Kot fotograf neprestano poskušaš vzpostaviti kontrolo nad izkušnjo nekoga, ki bo gledal tvoje delo, kar je izjemno težko.

Anja: To je narcisizem.

Lucija: Plus to da moraš vsaki stvari dodeliti neko izredno težo.

Anja: *Let me just be in the process, let me just try to experiment, let me just try to enjoy figuring this out.*

Jaka: Res imam rad fotografijo kot tako. Na neki točki se je na ALUO-ju začelo na fotografijo gledati kot na preozek medij – če se nisi znal premakniti proti kiparstvu ali instalacijam, je veljalo, da nisi znal izkoristiti vseh možnosti prezentacije.

Lucija: Zanimivo je, ker se mi zdi, da ima fotografija še vedno to hibo, da je prešibka, to ni zares samostojna smer. Ampak razumem, ker fotografija vseeno relativno hitro postane omejena, tako kot vsak drug medij. Odvisno je, ali boš ti raziskoval globino medija samega in boš mnenja: 'oo, mene zanima nosilec in bom ta nosilec raziskoval tri tisoč let in probal vse nardit, kar se tam

tako kot vsak drug medij. Odvisno je, ali boš ti raziskoval globino medija samega in boš mnenja: 'oo, mene zanima nosilec in bom ta nosilec raziskoval tri tisoč let in probal vse nardit, kar se tam da' ali pa boš: 'mene zanima predmet in bom samo to raziskoval'. V bistvu je vseeno, kateri medij uporabljaš.

Anja: Fotografija je hitra in učinkovita. Ustvarjalno je satisfying, ker hitro prideš do rezultata in ga lahko spreminjaš.

Lucija: Če bi se ukvarjala s slikarstvom, bi rabila veliko več potrpljenja. Pri fotografiji nikoli ne izhajaš iz praznine – vedno že imaš nekaj pred seboj in tvoj proces je bolj podoben selekciji.

Kako vrednotite svoj izobraževalni proces?

Lucija: Srednja šola za fotografijo je res dobra osnova, predvsem zaradi tehničnih znanj in discipline. V temnici smo delali barvne povečave, učili smo se ročnega retuširanja, postavljanja luči, razumevanja texture... Vse to ti da neko zavedanje, da fotografija ni instant stvar. Izobraževanje na VIST-u je bilo precej tehnično usmerjeno – delali smo tako modno kot reklamno fotografijo, veliko je bilo tudi študijskega dela. Dobiš širok spekter znanj, ki jih kasneje lahko apliciraš v lastno prakso. VIST mi je ponudil bolj konkretna tehnična znanja, ALUO pa konceptualno širino. Osebnostno sem vesela, da sem nadaljevala študij, ker bi drugače verjetno gledala na fotografijo veliko bolj ozko.

Jaka: ALUO ti da širino – srečaš se z različnimi aspekti umetnosti. Mogoče je premalo profesorjev, ki bi imeli konkretne izkušnje dela z naročniki, zato tudi nismo dobili dovolj znanja o tem, kako delati v industriji. ALUO ni klasičen študij fotografije, ampak gre za študij oblikovanja vizualnih komunikacij, kjer dobiš ogromno različnih znanj, kar je super, a obenem lahko pomeni, da ti zmanjka časa za specifično tehnično znanje. Kar dobiš, je pogosto odvisno od interesnega polja profesorjev in lastnega angažmaja. Najpomembnejše pa je to, da nam je akademija dala skupnost in možnost povezovanja z enakomislečimi.

Lucija: Če nisi tehnično podkovan, ti širina ne koristi – tvoje fotografije bodo šibke, ker ne boš vedel, kako doseči specifične rezultate. Če pa imaš samo tehnične veščine brez širine, ti tudi nekaj manjka. Mislim, da je dobro imeti neko izobrazbo, če ne drugega zaradi akademskih kontekstov, v katerih se kdaj znajdeš. Nikoli ne veš, kje boš čez 20 let – mogoče se nam pri 45 ne bo več ljubilo ukvarjati z umetnostjo in biti freelancerji, ampak bomo iskali službo v kakšni instituciji.

Anja: Bomo profesorji!

Jaka: Po tej logiki bi morali biti pri naši starosti že profesorji.

Lucija: Ne, ne, ne... mislim, da moramo imeti toliko samozavedanja, da je fino imeti nekaj realnega življenjskega dela in prakse.

Kdaj ste se počutili kompetentne na trgu? Se je samozavest razvijala postopoma ali je nekaj, s čimer se še vedno ukvarjate?

Jaka: Odvisno, o katerem trgu govorimo – umetniški ali komercialni? Oboje je zajebrano. Kapitalizem, money never stops. Moj fotr je vedno rekel: »Denar je na tleh, samo skloniti se moraš!«

Lucija: Meni je kot ženski v komercialni fotografiji precej drugače. Stereotipi – da ne poznaš svoje opreme, da so stativi pretežki... Velikokrat sem čutila, da bi mi bolj zaupali, če bi bila tip.

Jaka: Meni se včasih zdi obratno – da kot tip ne smem več nika-mor stopit.

Lucija: No, sej prav!

Anja: *You had the world!*

Lucija: V umetniških krogih to nima take vloge, čeprav do neke mere tudi. Šele v zadnjem letu sem začela opazati, da me ljudje jemljejo bolj resno. Po koncu faksa te nihče še ne vidi kot nekoga, ki bo ostal v tem svetu, kar se odraža v njihovem odnosu do tebe.

Anja: Pri meni je trajalo dve do tri leta, da sem se vsaj finančno umirila, nisem več živela iz meseca v mesec in bila v stalnem survival mode-u, ko si si primoran neprestano iskati projekte. To je res psihično naporno, ker si hkrati svoj *executive producer*, menedžer, računovodja... Če gre kaj narobe, si še svoj odvetnik.

Jaka: Idealno bi bilo, da bi kot studio delovali tako, da bi nekdo urejal posle, nekdo bi fotografiral, nekdo bi material urejal ... Zdaj pa moraš kot fotograf delati vse – se dogovarjati, znati komunicirati z ljudmi, se prodajati.

Lucija: Pa vedno moraš prepričevati stranke, da tvoja cena ni previsoka. Če ti jo prehitro sprejmejo, si najbrž postavil prenizko!

Jaka: Šola te na to ne pripravi. Vseh teh stvari se moraš naučiti skozi prakso.

Lucija: Mislim, da bi ti šola morala dati več samozavesti. Študij umetnosti je irelevanten za svet, ampak zakaj ne bi vsaj podprli ljudi v tem, kar delajo dobro? Ne pa, da vsi končamo s sovraštvom do fotografije in jokamo na zagovorih. Faks ti da akademsko širino, ampak realnost zahteva popolnoma drugačne spretnosti.

Anja: Na faksu si imel možnost takojšnjega *feedback-a* na svoje delo, pa če si ga želel ali ne. Ko enkrat vstopiš na trg, tega ni več.

Jaka: Trg ne daje *feedbacka* – nikogar ne zanima, na katerem faksu si bil, ampak samo to, ali znaš delati z ljudmi in se znajti na setu. Nihče te ne bo vprašal po Flusserju – pomembno je, da znaš delati. Pri umetniških šolah je problem, ker se moraš konstantno odpirat in dajat sebe notri, potem pa neki drugi ljudje ocenjujejo tvojo osebnost.

Lucija: Na koncu si samo izgubljen. Po faksu nimaš več urnika, ne veš, kako do službe, kako se vklopiti na trg...

Anja: In v Sloveniji je galerijski svet tako majhen, da je težko dobiti prostor. *And it's a scary fucking time to finish photography in 2025. Tech, AI...* Težje kot kadarkoli prej, je dobiti reden dohodek iz fotografije.

Lucija: Pred 30 leti so si ljudje z eno Mobitel reklamo bajte zidali!

Jaka: Zdaj moraš biti persona, *content creator*, vse.

Lucija: Ravno zato: če si se že odločil za ta poklic in si *delusional*, potem naj ti vsaj omogočijo dobro izkušnjo na faksu!

Anja: *Delulu to the end!* Fuknjena oseba sem, naj me izkoristijo.

Jaka: Fuknjena oseba sem lahko, samo prosim ne depresivna.

“Ja, če neprestano fotkaš, moraš biti res glup, da ti čisto nič ne rata! Če konstantno delaš, se ti bo prej ali slej kaj posrečilo.” – Jaka Teršek

Kako gledate na koherentnost avtorskega vizualnega izraza? Se vam zdi, da je to ključen aspekt pri gradnji lastne ustvarjalne identitete?

Lucija: Odvisno od tipa fotografije, ki jo delaš, ampak če ne izhajaš iz sebe in nisi vsaj do neke mere konsistenten, potem nisi čisto iskren. Seveda v začetkih kariere preizkušaš različne stvari. Če te v končni fazi nekaj res zanima, se bo neka rdeča nit vedno pokazala, pa četudi je sam ne vidiš. Tisti, ki gledajo tvoje delo od zunaj, bodo našli povezave – bodisi v tehniki, vsebini ali jeziku, ki ga uporabljaš.

Jaka: Tudi če se vizualno stvari razlikujejo, je vsebina pogosto ista. Če pogledaš nazaj, vidiš, da si vedno raziskoval podobne teme – saj je tvoj jezik, si ti. Pomembno je tudi v komercialnem smislu – če razviješ svoj vizualni jezik, pridejo brandi do tebe, ker želijo ravno to. Ampak to lahko hitro privede do tega, da te 'ponucajo' in ti vzamejo tisto, kar si gradil. Na koncu te izčrpajo in ostaneš brez lastne identitete.

Anja: Če si kadarkoli v komercialni fotografiji, moraš to res premisliti in ne 'porabiti' svojih najboljših idej za projekte, ki niso tvoji. To je lahko zelo nevarno.

Jaka: Zato včasih raje delam projekte za denar, kjer vanje sploh ne dajem nič osebnega. Tako je bolj distancirano od mene – naredim, oddam, grem naprej.

Lucija: Mislim, da je pri Niku to še najbolj izrazito, ker dela reportažno fotografijo. Ljudje na fotografijah se menjajo, on pa ostaja zvest svojemu pristopu. Če delaš avtorsko fotografijo, je drugače – tam ni dovolj, da so si vsebine podobne.

Imate čisto divergentne pristope pri avtorskem delu in komercialnih projektih?

Jaka: Ja, ali pa nek *mix*.

Lucija: Včasih me za naročniške projekte najamejo prav zato, ker hočejo nekaj podobnega mojemu avtorskem delu, ampak vseeno se moraš prilagoditi naročniku. Lahko uporabiš svoje specifične, ne moreš pa kar skopirati svojega izraza. Dobro je, da lahko pri komercialnih projektih uporabiš svoje veščine.

Jaka: Na faksu smo vsi umetniki, potem pa se moraš preživeti. Nekateri padejo čisto v komercialo, kar jim vzame ves čas in energijo, ki bi drugače šla v ustvarjanje avtorskega dela.

Lucija: Težko je delati dve zelo podobni stvari, kjer je ena užitek, druga pa služba. Če bi morala vsak dan fotografirati samo za denar, bi znorela.

Anja: Meni je pa ravno obratno! Če se preveč oddaljim od fotografije, mi postane tuja in mi je veliko težje spet začeti.

Lucija: Morda sama na fotografijo gledam preveč romantično – kot nekaj svetega, kar delam, ko mi je fajn. Meni se zdi, kot da sem na štafeti – dam si pavzo in čakam pol leta, da spet začnem.

Kakšen je vaš odnos do zastopanosti s strani institucij? Ali po vašem mnenju potrebuješ zastopnika/založbo?

Lucija: Nekdo, ki te zastopa, ti daje nekakšno validacijo, občutek, da imaš nekoga, ki skrbi za tvojo prodajo in potencialne kupce; ampak ti pobere tudi 40% zaslužka. Brez tega posrednika je težko, ker ni več te stare dobre Jugoslavije, ko so ljudje hodili v ateljeje kupovat umetnine.

Anja: Folk ni več tako obsesiven z zbiranjem del enega umetnika. Bolj gre za izbiranje oziroma kuriran okus.

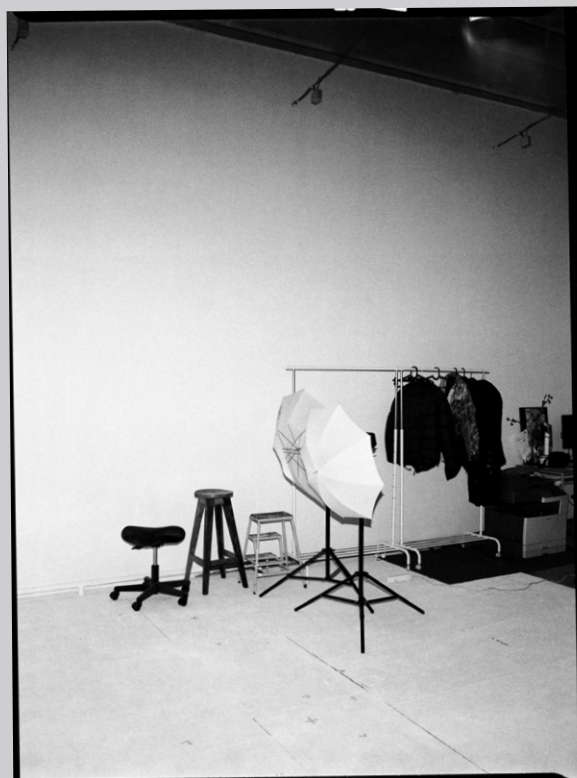
Lucija: Galerije te drugače pozicionirajo, še posebej v tujini. Če si zastopan, te ljudje bolj resno jemljejo, pa tudi pri dogovorih za razstave in prodajo je lažje – vedno lahko rečeš: 'zmenite se z galeristko'. Nekdo prevzame del bremena.

Anja: Tudi v komercialnem smislu - ravno zdaj mi studio, ki mi je postavljala spletno stran, dejansko vzpostavlja veze s klienti.

Lucija: Vsak umetnik rabi *middlemana*. Kot glasbeniki managerja.

Anja: Posledično si manj osamljen v tem procesu.

Lucija: Pa tudi manj se moraš razdajat, da sploh dobiš delo, ki ga boš moral potem še izvesti, urediti, postaviti. Ker včasih ti fotografije tako obrežejo, da te srat pritisne. Če si sam, moraš bit *on top of everything!*

“Ampak ne vem tko maš nek tak horuk! Tak horuk nrdiš zjutri, ki ga morš nrdit aveš morš ustati” – Matic Pandel

Če bi imeli supermoč, da bi iz vsakega prsta na eni roki lahko neomejeno tekla katerakoli tekočina, katere bi izbrali in zakaj?

Anja: To je vrhunsko vprašanje! Hmm... espresso, moj najljubši parfum, negroni sbagliato...

Jaka: Ja, ampak pitna voda! S pitno vodo lahko ful stvari narediš.

Anja: Antifreeze!

Jaka: Razkužilo tudi!

Lucija: Voda – to bi se vsi strinjali, ne?

Matic: Ali pa neka Cedevisa?

Lucija: Ne, to ne rabiš.

Matic: Res je, to lahko narediš z vodo.

Jaka: Špricar! Pelinkovec z ledom!

Lucija: In limono! Zame martini.

Matic: Čakaj, a v neskončnih količinah? Ja, nafta, ane?

Vsi: Wooooooo!

Anja: Ti si edini, ki dejansko razmišlja. Ampak, najljubši parfum?

Matic: Čeprav... najljubši parfum, to je skoraj dražje kot bencin, ne?

Lucija: Absolutno. Tom Ford...

Anja: Lost Cherry!

Kako vzdržujete kreativni proces in kje najdete motivacijo?

Matic: Meni je lažje, če imam nek konkreten razlog za delo. Če nimam zunanjšega pritiska, se težje prisilim k ustvarjanju. Na faksu si imel vedno neko strukturo, zdaj pa moraš sam iskati projekte in motivacijo. Če vem, da nekaj potrebujem za razstavo, potem to dejansko naredim. Delam lahko v studiu ali zunaj, a vedno vključujem elemente, ki me fascinirajo v zunanjem okolju.

“Al pa 20 al pa 30 let nazaj, ko si je folk prov bajte zidu, ko so fakin Mobitel reklamo nrdil.”
– Lucija Rosc

Kakšen je vaš odnos do spanja?

Jaka: S tem se zadnje čase ogromno ukvarjam.

Lucija: Jaz ne toliko, meni spanje kar gre. Glede spanja sem čisto flegma, budilke si nastavim po občutku. Midva z Maticem imava isto navado. Nujno moram nekaj pogledat, preden zaspim, čeprav mi zadnje čase zmanjkuje časa za spanje, kar mi res ne odgovarja.

Anja: Na faksu smo spali čisto drugače.

Jaka: Takrat sem vsak večer prišel pijan domov in zjutraj šel na faks. Zdaj sem povežen, če...

Lucija: Oooo, starček!

Jaka: Sploh ne morem spat, če ni čista tema. Ko pridem domov v Laško, se res spočijem – tam je prava tema in tišina, tukaj v Ljubljani tega ni.

Matic: Drugačna tišina je.

Jaka: Edino cerkev zvoni, ampak to prespim. Poskušam kakšno uro pred spanjem ne gledat v ekran, ker sicer res slabo spim. Občutek neprespanosti mi je najhujša stvar.

Matic: Meni pa kdaj paše! Zadnjič sem moral zjutraj zmačkan odpret studio in mi je bilo fajn, tak horuk narediš zjutraj!

Jaka: HORUK!

Lucija: To je ta savinjski vibe! Prvi januar, vem da bomo pijani, ampak gremo v planine zjutraj.

Jaka: Če si pijan in cel dan ležiš v sobi, je najslabše; rajši grem teč.

Lucija: Najhuje je, ko moraš mačkast nekam delat; še posebej, če moraš delat z ljudmi.

Anja: Jaz imam PTSD od teh setov – tri ure spanja, 180 ljudi, 13 ur snemanja.

Lucija: To je res grozno, panični napad!

Anja: *Sleep is very valuable!* Radi imamo spanje, imejte ga tudi vi!

Lucija: To lahko tudi za Nika rečem – on je največji zaspanec med nami!

Jaka: Ja, ampak v kontekstu dela – spanje ni vprašanje. Moraš spat! *Fuck hustle culture!*

Lucija: Izgorelost se res hitro zgodi.

Anja: Jaz še zdaj nisem prišla k sebi. Od aprila mi konstantno rahlo šumi v glavi. Dve leti traja, da se telo obnovi! *Burnout* je grozen.

Jaka: Zaradi adrenalina ne čutiš, dokler ne padeš dol.

Anja: To je najbolj strašljivo. Nimaš občutka, da trpiš, ker si ves čas v nekem hype-u. Potem pa se en dan zbudiš in ne moreš niti SMS-a prebrat.

“Noben od nas zdej ni specifično Emina, ni Peter ni drug Peter, vsi smo nek svoj zmazek, neka svoja entiteta, vseeno dost isti in vseeno dost unikatni” – Anja Smaka

Kaj so vaše reference? Glasba in film? Umetniki, ki vas inspirirajo?

Jaka: Grozno se mi zdi, kako je za fotografe še vedno močan faktor Instagram. Svaka čast, če si fotograf in nimaš Instagrama!

Lucija: Nekaj ti je všeč, pa sploh ne veš več imena fotografa.

Jaka: To je zaradi 'instagramovske standardizacije'. Vse stvari izgledajo isto, enaka velikost, isti fonti ... na koncu se niti ne spomniš več, kdo stoji za tem.

Anja: V prvem letniku sem bila obsedena s Hasselbladom. Fascinirale so me srednjeformatne kamere, ampak ne morem zanikati, da sem predolgo vztrajala s kvadratnim formatom, ker je bil perfekten za Instagram. To me je čisto oblikovalo!

Jaka: Fotoknjige so mi super, ker omogočajo naracijo in poglobljeno izkušnjo. Zadnje čase pa me inspirira film. Ko gledam film z dobro vizualno podobo, sem čisto fasciniran. *Photographers could never!* Pri filmu je toliko več faktorjev – produkcija, igralski, svetloba...

Lucija: Modna fotografija mi je fascinantna v podobnem smislu kot film. Imaš ekipo, vsak poskrbi za svoje področje, fotograf pa vse lepo zapakira. Ogromno trendov izhaja iz modne fotografije. Bolj kot posamezni fotografi so zdaj pomembne znamke – digitalna identiteta določenih znamk je noro dodelana. Razumejo, kako vključiti *behind the scenes* fotografije, GIF-e, *moving image*... To mi je še vedno najbolj inspirativen del.

Matic: Glasba se mi zdi zelo dober format. Včasih si želim, da bi lahko delal fotografijo na tak način, kot producenti delajo elektronsko glasbo – eksperiment in občutek, brez nujne razlage.

“Ful mi je žal, da nisem mogu bit z vami. Sem slišal, da je bilo odlično. Hvala vam za obisk!!! 🐼”
– Nik Erik Neubauer

